MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

34ste jaargang , 2009, nr. 4
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
4de trimester

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem (054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove (054/32.71.58)
Penningmeester: André Segers, Bievegemstraat 18, Roosdaal (054/33.65.68)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem (054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem (054/33.48.70)
Herman Brantegem, Hazeleerstraat 24, Okegem (053/68.04.51)
Ere-penningmeester
Suzanne Van der Speeten

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove (75 euro).

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost amper 4 Euro. Erelid wordt men vanaf 6 Euro. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer **850-8193434-36** van Heemkring Okegem.

Voorzijde: twee volksfiguren uit Eversem: Witten Taaf en Beir Machiel op weg naar de kerk (jaren 1950) (foto: Jozef Van der Speeten)

Provincie Oost-Vlaanderen
Centrale Bibliotheek

Socialist in een katholieke gemeente

Patrick Praet

Tot de fusie van de gemeenten in 1977 droeg de gemeentepolitiek van Okegem steeds een katholieke stempel: het gemeentehuis was er in handen van de Katholieke Partij (na 1945 de Katholieke Volkspartij of KVP genoemd), enkel onderbroken door de Christen Democraten of Daensisten (1921-26) en de Christelijke Volkspartij of CVP (na 1953-1970). Minder gekend is dat er in Okegem ook een socialistische partij heeft bestaan. Door een actieve werking van vakbond en ziekenfonds probeerden de socialisten tussen de twee wereldoorlogen het katholieke monopolie in de gemeente te doorbreken.

1. Dorpspolitiek in Belgisch perspectief [1]

Tot het einde van de 19de eeuw was er in Okegem van een politieke machtsstrijd tussen verschillende partijen nauwelijks sprake. De zetels van gemeenteraad en college werden in de praktijk verdeeld onder enkele katholieke dorpsnotabelen die ook familiaal met elkaar verbonden waren. De Liberale Partij - op dat ogenblik de enige oppositiepartij van het land - kreeg zoals in de meeste landelijke gemeenten van Vlaanderen ook in Okegem geen voet aan de grond. De verscheurende Schoolstrijd (1879-1884) had haar machtspositie op nationaal vlak overigens grotendeels gebroken. En ook de in 1885 opgerichte socialistische partij (Belgische Werkliedenpartij of BWP) kon voorlopig het tij niet

[1] Zie ook *Overzicht van de gemeenteraadsverkiezingen van 1792 tot 1970 en van oktober 1976 als deelgemeente van Groot-Ninove. Annalen 1976 Heemkring Okegem.*

keren. De jonge arbeiderspartij vond voorlopig haar aanhang vooral in de stedelijke geïndustrialiseerde gebieden in Wallonië en in Gent. In een gezagsgetrouw en gelovig milieu zoals Okegem werd het socialisme echter als een goddeloze politieke onderneming gezien. Ook het nieuw ingevoerde algemeen meervoudig stemrecht (1893) bracht voor de socialisten op plaatselijk vlak weinig soelaas aangezien de criteria voor bijkomende stemmen vooral in het voordeel speelden van het traditionele kiespubliek van de Katholieken (boeren en gezinshoofden).

In 1918 leek de wereld wel veranderd. Oude regimes stortten in elkaar en nieuwe krachten betraden het politieke podium. Vooral de socialisten konden overal op een groeiende aanhang rekenen. Veel had te maken met hun houding tijdens de oorlog. Ondanks hun principieel pacifisme van vóór de oorlog hadden zij zich (ook in België) in 1914 als goede patriotten achter koning en vaderland geschaard. Socialistische leiders beseften onmiddellijk na de oorlog dat zij in een sterke positie stonden om enkele belangrijke eisen door te drukken (algemeen stemrecht, sociale wetgeving). In België werd de BWP 'beloond' door haar opname in een regering van 'nationale unie'. Eén van de belangrijkste verwezenlijkingen van deze regering was de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht dat aan elke man vanaf 21 jaar een stem gaf (1919).

De gevolgen van het nieuwe stemrecht waren niet te overzien voor de Belgische politiek. De BWP brak nu voorgoed door in de verschillende beleidsniveaus van het land. Bij de parlementsverkiezingen van 1925 werd zij zelfs nipt de grootste partij van het land. Nu kon zij in de regering zelf aan de slag om enkele zeer belangrijke sociale wetten door te drukken. Het werd dé bloeiperiode van de socialistische zuil: gelijkgezinde vakbonden, mutualiteiten, coöperaties, spaarkassen, culturele en sportverenigingen werden als een dicht net over het hele land gespannen. Vele socialisten meenden dat zij op die manier hun

machtspositie konden consolideren. Tegen de verwachtingen in konden de socialisten niet profiteren van de zware economische crisis van de jaren 1930 waardoor de Katholieke Partij in de vooroorlogse periode opnieuw de grootste partij werd.

De goed uitgebouwde socialistische zuil vormde nog gedurende decennia de levensverzekering voor de machtspositie van de BWP. De partij had veel te danken aan militanten die de boer op gingen om tot in de kleinste gemeenten leden voor één van de organisaties te winnen. De sterke verzuiling van het land zorgde er voor dat het lidmaatschap van bijvoorbeeld de mutualiteit de leden ook aan de partij en haar deelorganisaties verbond.

2. Het socialistisch experiment in Okegem

De werking van de socialisten in Okegem tussen de twee wereldoorlogen is illustratief voor de nationale doorbraak van de BWP. De partij kon hiervoor vooral rekenen op August Van Der Weeën, een spoorwegbediende die met zijn gezin in de Leopoldstraat woonde. August was afkomstig uit Denderleeuw waar op dat ogenblik reeds een socialistische afdeling bestond. Samen met enkele gelijkgezinden volgde hij de beproefde methode: de oprichting van een mutualiteits- en vakbondsafdeling die moest uitmonden in een volwaardige socialistische partijafdeling. De bedoeling was om in 1932 voor het eerst deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

Ziekenfonds

Alles begon met de stichting van een afdeling van het socialistische ziekenfonds Bond Moyson[2]. De oprichting

[2] De Bond Moyson ontstond in 1875 als een vrijzinnig ziekenfonds. Op het einde van de 19de eeuw evolueerde deze bond naar een socialistische ziekenfonds, eerst van de Gentse socialisten. Later werd het ook de naam van

gebeurde op Hemelvaartdag 17 mei 1928 om 10.30 u. in de herberg 'Den Bascuil' van Frans (Sis) Vernaillen rechtover het station (dit café zou nog jaren de pleisterplaats van de Okegemse socialisten zijn)[3]. We kunnen enkel gissen of men op deze manier de christelijke arbeidersbeweging (die op Hemelvaart *Rerum Novarum* viert) wou provoceren. Officieel trad de ziekenbond in werking vanaf 1 juni 1928[4]. De verantwoordelijken waren August Van Der Weeën en Jean-Baptiste De Saeger, een broodbakkersgast uit Eversem. Arthur De Saeger, zoon van Daniel, was de bode aan huis voor de leden. Bij de oprichting waren reeds 15 gezinnen aangesloten. De ambitie was groot want eind 1928 hoopte men reeds op 50 gezinnen[5]. Blijkbaar moet de ledenwerving toch minder vlot verlopen zijn want in de socialistische krant *Recht en Vrijheid* werd tijdens de daaropvolgende maanden voortdurend opgeroepen om de ledenwerving niet te laten verslappen.

De Okegemse afdeling kon tijdens haar beginperiode op de nodige morele en logistieke steun van haar 'moederafdeling' uit Denderleeuw rekenen. Het secretariaat was er gevestigd in het Achturenhuis in de Stationstraat. In het startjaar 1928 lieten de Denderleeuwse socialisten niet na om de kameraden van Okegem een hart onder de riem te steken. Zo hield Prosper de Bruyn, volksvertegenwoordiger en stichter van de socialistische partij van Denderleeuw, op 15 juli 1928 een meeting[6]. De aanleiding was de 'kruisplanting' op het graf van militant Daniel De Saeger: *'Zelden*

---

andere socialistische mutualiteiten in Vlaanderen. De naam verwijst naar Emiel Moyson (1838-1868), een democratisch en Vlaamsgezind publicist in Gent wiens op het einde van zijn jonge leven sympathie voor het socialisme had gekregen. Moyson groeide voor het Gentse socialisme dan ook snel uit tot een mythische figuur. De Bond Moyson was gevestigd in 'Ons huis ofte Bond Moyson' op de Vrijdagmarkt in Gent (ingehuldigd in 1902) en was eigendom van de coöperatie 'Vooruit'.

[3] *Recht en vrijheid*, 6 mei 1928.

[4] *Ibid.*, 13 mei 1928.

[5] *Ibid.*, 1 juli 1928.

[6] *Ibid.*, 22 juli 1928.

zagen de menschen van Okegem zoo een toeloop van volk. De socialistische fanfare "De Werker" van Denderleeuw luisterde de plechtigheid op. Door den aanhoudende regen was het onmogelijk geworden de openluchtmeeting doen door te gaan. De vrienden van Okegem doortrokken al de straten gevolgd door van een massa vrouwen en mannen. 't Zal een goede dag geweest zijn voor de partij"[7].

August Van der Weeën
(foto: R. Gheenens – H. Van der Weeën)

De oprichting van een socialistische afdeling werd in het katholieke Okegem natuurlijk met argwaan bekeken, niet alleen door de twee bestaande partijen maar ook door de toenmalige

[7] *Ibid.*, 6 mei 1928.

pastoor Cnockaert: *Dat de propaganda der socialisten in Okegem de tegenstrevers erg peutert bewijst de stelselmatige bekamping van onze katholieke bewaarders. 'Recht en Vrijheid' ligt in 't bijzonder zwaar op de maag van den heer pastoor. De gewone rondhalingen om St.-Pieter penning, geven hem de gelegenheid de huizen af te snuffelen. Alhoewel ons vrouwtjes toch nog zoo goed zijn hem te gelooven en zijn werk te steunen maakt hij misbruik van den stoel der waarheid om de socialisten en hunne bladen af te schilderen als misdadigers en schriften die het volk "tot alles in staat zouden brengen*[8]. Zoals ook na 1945 werd dorpspolitiek in Okegem op het scherp van de snee gevoerd. Helena Van der Weeën (dochter van August) herinnert zich nog dat vele mensen bij de redevoeringen van Prosper De Bruyne hun rolluiken naar beneden lieten.

Tijdens deze beginperiode was het enthousiasme bij de initiatiefnemers in elk geval zeer groot. Ze organiseerden regelmatig huisbezoeken om nieuwe leden te ronselen. Men liet blijkbaar geen gelegenheid voorbijgaan om zich op de Okegemse kaart te profileren. Bij het overlijden van één van de leden (Petrus Phariseau) eind 1928 werd er naar aanleiding van de kruisplanting op diens graf een plechtigheid georganiseerd waarbij (andermaal) de fanfare van Denderleeuw van de partij was. Ook de nationale politicus Prosper de Bruyn kwam regelmatig naar Okegem terug voor een speech over één of ander maatschappelijk onderwerp[9]. Deze hoge frequentie van politieke redevoeringen is niet zo verwonderlijk want tijdens deze periode waren politieke massameetings zeer in trek bij de bevolking en de omvang ervan bepaalde ook het succes van de politicus en zijn partij[10].

---

[8] *Ibid.*, 25 november 1928.

[9] *Ibid.*, 20 juli 1930.

[10] Zo sprak in Okegem in 1928 bijvoorbeeld ook de katholieke senator De Clercq over de vermindering van de belastingen, zie *De Volkssteni*, 14 december 1928.

Vakbond

Omstreeks 1930 begon August Van Der Weeën ook met een syndicale werking in Okegem. Wie 3,60 fr. betaalde werd lid van de socialistische vakbond en had recht op een vergoeding bij werkstaking, werkloosheid en ziekte. Voorts kon men rekenen op steun bij een werkongeval en bij betwistingen op het werk[11].

Naar aanleiding van de oprichting van een eigen vakbond raakten de relaties met het katholieke gemeentebestuur helemaal verziekt. Aanleiding was de beslissing van het college om namens de gemeente geen uitkering te verlenen aan de socialistische ziekenbond (wat wel gebeurde aan de bonden van de katholieken en de christendemocraten). Of hiervoor een gegronde of wettelijke reden bestond konden we niet achterhalen. Volgens de socialisten hadden beide partijen onderling afgesproken om het begrote bedrag (5500 fr.) onder hun beide ziekenbonden te verdelen[12]. De leiding van Denderleeuw werd ingeschakeld en een brief van senator De Bruyn, waarin werd gedreigd dat desnoods de hogere overheden hieromtrent zouden ingelicht worden, moet toch wel indruk gemaakt hebben want een week later werd een delegatie ontvangen op de gemeenteraad. De toelage aan de socialisten werd uiteindelijk toegestaan[13].

Een ander twistpunt was de socialistische vraag om naar het voorbeeld van omliggende gemeenten een bijkomende vergoeding aan de werklozen uit te betalen. Alles heeft natuurlijk te maken met de internationale economische crisis die vanaf 1930 ook Europa in zijn greep had[14]. De Okegemse socialisten kregen op

---

[11] *Ibid.*, 15 november 1931.
[12] *Ibid.*, 20 september 1931.
[13] *Ibid.*, 27 september 1931.
[14] *Recht en Vrijheid* schrijft hierover op 11 oktober 1931:
'hedendaags in deze geweldige krisistijd ondervinden de vooruitziende werklieden meer dan ooit welk nut het heeft aangesloten te zijn (sic) bij de

hun vraag een negatief antwoord van de toenmalige burgemeester Jan Vanden Berghe. Deze had zelfs geweigerd de vraag voor te leggen aan het gemeentebestuur. Sindsdien was ook de relatie met de katholieken volledig verziekt: *'Dit feit zal door de arbeiders van Okegem goed onthouden worden. Van de Katholieken is slechts te bekomen honger en ellende. Die heeren volgen het woord van den Paus: leest en bid om de crisis op te lossen. Spijtig genoeg dat daarmee de hongerige magen der werkloozen en hun kinderen niet gevuld worden'*[15].

Naar het gemeentehuis?

Eenmaal men via ziekenfonds en vakbond vaste voet aan de grond had gekregen, meenden de socialisten dat de tijd rijp was om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1932. Men rekenende op minstens één zetel. De stuwende kracht was andermaal August Van der Weeën die kopman werd van de socialistische lijst. Andere kandidaten waren Gustaaf Nuyts, Karel Verbeken, Jan Baptist De Saeger, Elias De Craim, Jan Baptist Van de Perre, Ghislain De Smet, Gustaaf Van Snick en Jozef Sonck. Het resultaat (95 stemmen) was echter ontgoochelend want ondanks een volledige lijst raakte geen enkele kandidaat verkozen[16].

In 1938 slaagde men er zelfs niet meer in om een volledige lijst te formeren (enkel August Van der Weeën, Alfons Minner, Alexis

---

vakbonden. De Staat en de Provincie steunen mild de werkloozen. Sommige vooruitziende gemeentebesturen geven een bijslag bij werkloosheid van wege de gemeente. Wij zijn zoo vrij Ued. Te vragen om in uwe eerstkomende gemeenteraadszitting van wege het gemeentebestuur, een bijleg voor de werklooze vereenigde arbeiders uwer gemeente te stemmen'.

[15] *Ibid.*, 25 oktober 1931.

[16] *Overzicht van de gemeenteraadsverkiezingen van 1792 tot 1970 en van oktober 1976 als deelgemeente van Groot-Ninove. Annalen 1976 Heemkring Okegem.*

Watripont, Felix De Braekeleer, Ghislain De Smet) en was de verkiezingsuitslag zo nodig nog dramatischer (57 stemmen).

Hoe groot de socialistische aanhang in Okegem op dat ogenblik precies was, valt natuurlijk moeilijk te meten. We beschikken over één lijst aangesloten leden bij de Ziekenbond[17]. Zij bevat de volgende namen:
Ghislain De Smet (Rattenberg, 4 leden)
Gustaaf Van Snick (Rattenberg, 4)
Jan B. De Saeger (Eversem, 6)
Joseph Sonck (Bosstraat, 8)
August Van Der Weeën (Rattenberg, 3)
Alfons Minner (Eversem, 4)
Carolus Cosijns (Rattenberg, 2)
Elvis De Craim (Eversem, 6)
Rufin Van Schelvergem (Eversem, 3)
Alfred Vetsuypens (Eversem, 7)
Amandus Van de Perre (Rattenberg, 4)
Leon Straetmans (Kattestraat 4)
Eduardus Sonck (Eversem, 6)
Petrus Cosijns (Rattenberg, 2)
Felix De Braekeleer (Kattestraat 2)
Frederik De Leenheer (Kouterbaan, 4)
Weduwe Triest (Eversem, 4)
Philemon Matthijs (Rattenberg, 4)
Marcel Verbeken (Eversem, 4)
Henricus De Man (Eversem, 3)
Hippoliet Wittenbergh (Kattestraat, 6)
Maurits De Craim (Eversem, 4)
Jan De Neve (Bosstraat, 3)
Marcel Cyriel Vetsuypens (Eversem, 3)
Alfred Veirman (Bosstraat, 4)

---

[17] MODERN GEMEENTEARCHIEF OKEGEM. *Socialistische Ziekenbond "Emiel Moyson" gewest Denderleeuw en omtrek. Ledenlijst over 1930, leden de gemeente Okegem bewonende.*

Richard De Luyck (Rattenberg, 5)
Oscar Triest (Eversem, 3)
Albert De Man (Eversem, 3)
Maurits Van Den Brande (Kattestraat, 3)
Petrus Phariseau (Dorpplaats, 4)

Uit de lijst blijkt dat de Okegemse Bond Moyson in 1930 30 gezinnen of 104 leden telde, weliswaar een toename maar toch wel een eind onder de verwachtingen in 1928. Het cijfer komt ongeveer overeen met het stemmenaantal voor de partij in 1932. Het leert ons dat de socialistische achterban in Okegem een kleine maar hondstrouwe groep was. Wie bij het ziekenfonds of de vakbond aangesloten was stemde ook voor de partij.

De gespannen relatie met de Christen Democraten

Men zou verwachten dat de twee oppositiepartijen (Christen Democraten en socialisten) de handen in elkaar zouden slaan om de katholieke dominantie in Okegem te breken. Net zoals de BWP was de Christene Volkspartij aanvankelijk een anti-establishmentpartij met een antiburgerlijk, progressief en democratisch karakter. Ook eisten de daensisten onder andere het algemeen enkelvoudig stemrecht, de democratisering van het onderwijs en een rechtvaardige verdeling van de belastingen (enkel op het vlak van het taalgebruik hadden zij van in het begin een meer Vlaamsgezind profiel). Met andere woorden, socialisten en christendemocraten visten ca. 1900 nagenoeg in een zelfde kiesvijver. Maar, in de politiek leidt dit niet noodzakelijk tot een natuurlijk bondgenootschap. Ook in Okegem gunden beide fracties elkaar het licht niet in de ogen en in de weekbladen van de Denderstreek werd er dan ook een hevige woordenstrijd gevoerd.

De verklaringen voor de wederzijdse verwijten liggen eigenlijk voor de hand. Er was op de eerste plaats de verschillende plaats

die beide partijen aan de religie toekenden. Verder sleurden de socialisten nog steeds een revolutionair imago met zich mee dat door de kleinburgerlijke aanhang van de daensisten niet werd gesmaakt. De communistische machtsgreep in Rusland (1917) en de Spaanse Burgeroorlog (1936-39) had het wantrouwen tegenover links zeker niet doen afnemen. Europa maakte tijdens deze periode een sterke polarisering mee tussen extreemrechts en extreemlinks. De vroegere Daenspartij nam hierin een duidelijke positie in. Haar democratisch programma kreeg steeds meer een Vlaamse en rechts-radicale ondertoon. Op nationaal vlak werkten ze na de Eerste Wereldoorlog nauw samen met de Vlaamsgezinde Fronterspartij om in 1933 grotendeels opgeslorpt te worden in het VNV (Vlaamsch Nationaal Verbond). Priester Daens had zich wellicht niet meer herkend in deze partij...

In Okegem lieten de socialisten niet na om de christendemocraten 'Fronters' te noemen en hen te jennen dat zij helemaal niet de verdedigers van de arbeiders waren. Socialisten richtten hun pijlen blijkbaar nog liever op de Fronters/christendemocraten in plaats van op de Katholieken, op dat ogenblik theoretisch toch de meer conservatieven. De smeulende rivaliteit werd in Okegem de wedijver nog aangewakkerd door de reactie van de Christen Democraten op de oprichting van een socialistische ziekenbond. De aanleiding hiervoor moet – tenminste volgens de socialistische versie – een 'vuil manifestje van de fronters' geweest zijn[18]. Hierin werden de 'socialistische arbeiders voorgesteld als onbewuste Vlamingen'.

De reactie van *Recht en Vrijheid* liet niet op zich wachten. Een artikel van juni 1928 legde onmiddellijk het pijnpunt bloot tussen socialisten en Fronters bloot: wij willen niet *'onder den hiel liggen van de fronters fabriekanten en werkgevers van Okegem, die den vlaamschen arbeider of werkster nog doen vroeten voor een hongerloon. Vlaamsch voor alles, den Belgiek er onder is de*

[18] *Recht en Vrijheid*, 8 juni 1928.

frontersleuzen. Voorwaar 't zou plezant zijn vlaming uit een stuk te wezen, doch met een hongerige maag'. Het bevestigt in elk geval dat ook in Okegem de daensisten een bocht naar het Vlaams-nationalisme hadden gemaakt. En de krant voegt er een week later nog aan toe: *'Waarachtig die jongens wanen zich nog in den goeden ouden tijd, als d'arbeiders maar goedschiks Gods water over Gods akker lieten loopen, maar die tijd is uit, 't arbeidende volk wil vooruit, wil zich zelve loswerken van alle bedelarij, van alle vernedering. Door solidariteit maken we van ons Okegemsche werklieden vrije menschen. Door de macht van honderd duizenden vroeters samen vereenigt in de machtige socialistische nationale federatie van ziekenbonden, zijn we bestand tegen de grootste moeilijke tijdperken. 't Is wat ons werkjongens van Okegem voelen. Niet in een halfcentjesbond willen ze blijven, trots al den laster en geknoe (sic) zal men de socialistische gedachte niet uitroeien*[19].

De Christen Democraten lieten evenmin na om de socialisten van repliek te dienen. Naar aanleiding van de oprichting van een Vlaamsch-Nationale Wacht[20] in Okegem schreef de 'daensistische' krant *De Werkman* in 1928 zeer laatdunkend over de socialisten. In deze periode werd in Okegem door een daensistische toneelgroep de satirische komedie 'Twaalf uren socialist' opgevoerd[21]. Ook de strubbelingen over een toelage aan de socialistische vakbond (zie boven) tonen aan dat de christendemocraten in Okegem liever eieren voor hun geld kozen en met de katholieken afspraken maakten.

---

[19] *Recht en Vrijheid*, 17 juni 1928.

[20] De Vlaamsch-Nationale Wacht was een groepering die tijdens Vlaams-nationale manifestaties optraden met een zwarte pet op het hoofd en gewapend liepen met een knuppel (*Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse beweging*, 1998, deel 3, blz. 3393).

[21] *De Werkman*, 18 maart 1928.

Na de oorlog

Na 1945 namen de socialisten nog driemaal deel aan de gemeenteraadsverkiezingen. In 1946 kon men geen volledige lijst vormen en bleef men ver beneden het quorum om een zetel te behalen. Nadat August Van der Weeën uit de politiek was gestapt, leken de socialisten in Okegem van de kaart te verdwijnen. Maar na een afwezigheid in 1952 waren zij opnieuw van de partij. Zij hervonden een tweede adem dank zij de werking van Roger Gheenens en Petrus Van der Weeën (respectievelijk schoonzoon en zoon van August Van der Weeën). Zo konden zij bij de verkiezingen van 1958 opnieuw hun vooroorlogs niveau benaderen. Op dat ogenblik was er in Okegem ook een liberale fractie actief. Roger Gheenens besefte dat socialisten (Belgische Socialistische Partij) en liberalen (Partij voor Vrijheid en Vooruitgang) enkel met een kartellijst er in konden slagen om één of twee gemeenteraadszetels te verkrijgen. Het experiment gaf niet het gewenste resultaat. Het kartel haalde geen enkele zetel. Sindsdien diende de BSP in Okegem geen lijst meer in[22].

Roger Gheenens

[22] *Overzicht van de gemeenteraadsverkiezingen van 1792 tot 1970 en van oktober 1976 als deelgemeente van Groot-Ninove. Annalen 1976 Heemkring Okegem.*

Met naam en toenaam

Roger Van Eeckhout en Jozef Van der Speeten

Bij de geboorte krijgt ieder mens een naam, overal en in alle tijden. Met die naam onderscheidt hij zich van de anderen. Aanvankelijk had die naam meer zin omdat hij ook een wens voor het leven inhield (bijvoorbeeld Benedictus of de gezegende, Johannes als verwijzing naar de gelijknamige apostel). In de praktijk werden deze namen echter weinig gehanteerd. Vooral in de informele kring (bijvoorbeeld de dorpsschool of werkgemeenschap) hield men er niet van de familienaam te gebruiken omdat hij veel te officieel en te stroef is. Hij wordt meestal vervormd en daarom wordt voor een pittige toenaam of bijnaam gekozen.

Toenamen of bijnamen zijn strikt genomen van weinig openbaar nut, maar zijn toch niet onzinnig. Ze kunnen vaak personen uit elkaar houden met een gelijkluidende naam. De voornaamste reden van de toe- of bijnaamgeving is dat de gever hiervan iets opvallend tot uiting wil geven. Niet zelden zijn dat ongunstige kenmerken bijvoorbeeld fysische of psychische eigenaardigheden. We willen ook opmerken dat er een duidelijk verschil bestaat tussen toenaam en bijnaam. Een toenaam wordt aan de voornaam of familienaam van een persoon toegevoegd om deze in prijzende of misprijzende zin te kwalificeren of om hen te onderscheiden. Een bijnaam wordt in de plaats gegeven voor de eigenlijke of doopnaam op grond van een kenmerkende eigenschap, veelal als spotnaam.

Opmerkelijk is het gezegde "met naam en toenaam over iemand vertellen" d.w.z. volledig zeggen wat men weet zonder iets te verzwijgen, in alle bijzonderheden.

De geschiedenis van de naamgeving kan men als volgt samenvatten.

- Eeuwenlang had de mens slechts één naam bv. Adam, Eva, Mozes, Jezus, Pilatus, Plato, Boduognat, Ambiorix enz. Later is men hem met de voornaam gaan noemen omdat er een tweede naam was bijgekomen. Toch is die voornaam nu nog de meest persoonlijke naam.
- Al vroeg zijn daarnaast de toenamen ontstaan bv. Jezus de Nazarener, Karel de Grote, Karel de Kale, Robrecht de Fries. Die toenamen waren nog niet erfelijk, ze tekenden alleen de man in kwestie. De zonen en dochters werden wel met een andere naam bedacht.
- Vanaf de 13e -14e eeuw worden die oorspronkelijke toenamen bij ons erfelijk. Ze gaan over van vader op zoon. Het werden geslacht- of familienamen officieel verbonden met de voornaam. In tegenstelling daarmee noemde men ze ook achternamen.

De oorsprong van deze achternaam kan van velerlei aard zijn. Hij kan verwijzen naar de afstamming van vaders- of moederszijde bv. Peeters, Janssens, Baten, Lenen. Het kan ook een geografische naam zijn en duiden op de herkomst (bv. De Mecheleer, Van Paemel, Van Eename). Hiertoe mogen alle familienamen worden gerekend waarin een dorps- of gehuchtnaam, een herberg of huisnaam, of een hoevenaam verscholen zit. Een derde soort familienaam gaat terug op innerlijke of uiterlijke menselijke eigenschappen bv. De Bruyne, De Corte, De Coene... Een vierde groep familienamen werd ontleend aan het voorvaderlijk beroep. bv. De Smet, De Wever, De Schepper....

Ieder mens had nu een officiële voor- en achternaam. Toch bleef de oeroude traditie bestaan om mensen of families nog met een andere volkse toenaam te bedenken. Vooral op het platteland ging men op een pittoreske manier te werk. Tot vóór een vijftigtal jaren was de spontaan gegroeide toenaam zelfs beter gekend dan de familienaam. De overgeërfde familienaam was goed voor het

gemeentehuis. De volkse toenaam voor de persoon of familie was de enige gebruikelijke manier om iemand thuis te wijzen. Nu dit aspect van de familiegeschiedenis is teloor gegaan wordt het tijd dat de schijnwerpers er eens op gericht staan[23].

Op volgende pagina's vind je een opsomming van toenamen en bijnamen die vooral in de eerste helft van de vorige eeuw gegeven werden aan bepaalde Okegemnaars. We hebben ze ingedeeld in rubrieken naargelang de herkomst en beginnen de reeks met toenamen die op een beroepsbezigheid wijzen. De tweede reeks toenamen benoemt vooral afstamming (bv. van moeder, vader of een ander familielid) en ook de plaats van herkomst (bv. gemeente, herberg...). In een derde reeks komen de bijnamen aan bod die we met een zekere schroom opgetekend hebben. We zijn ons bewust van het feit dat deze reeks onvolledig is en vragen met aandrang uw opmerkingen of aanvullingen door te sturen. We wensen u alvast veel leesplezier.

Beroepsnamen

Stang de mannenmauker (mandenmaker) = Constant Van den Spiegel
Beireken de sjoffaasemaan (plaatser van centrale verwarming) = Albert Neuckermans
Pieë de kolemarsjang (kolenhandelaar) = Petrus Vernaillen
Pieë de boeëmekapper (boomkapper) = Petrus De Roose
Sisken de koesjeleir (veehandelaar) = Franciscus Vijverman
Tier kallier (wagenmaker) = Arthur Cornelis
Ivo Schèèper (schaapherder) = Ivo Staels
Cesar de voerman = Cesar De Smet
Tonen den bieënaver (beenhouwer) = Alfons De Smet
Kamiel den boy (briefdrager) = Kamiel Beeckman

[23] G. VAN HERREWEGHEN, *Honderd Pamelse toenamen.* Extra-nummer 1980 van DF-Klokje Roosdaal.

Jeanette de biervraa (bieruitzetster) = Jeanette Van Eeckhout
Patrice van 't fabriek = Patrice De Schepper
Florine de boenjeles (vroedvrouw) = Florina Goubert
Cyriel de muziekmieëster (leider van de fanfare) = Cyriel Jacobs
Soeëken de mesjer (metser) = Franciscus Van de Perre
Pieëken de vloerlegger = Petrus Van der Straeten
Stant de melkmaan (melkverkoper aan huis) = Constant Evenepoel
Pieë de fakteur (briefdrager) = Petrus Bourgeois
Speir de gazettemaan (krantenverkoper) = Prosper Van Eeckhout
Maria de gazettevraa (krantenverkoopster) = Maria Van Eeckhout
Beir de gazettemaan (krantenverkoper) = Albert De Brabanter
Tist de jauger (jager) = Jan Baptist Van Isterdael
Sjaaln de zwisj (kerkbaljuw) = Karel Van der Speeten
Beireken de velaumaker (fietshersteller) = Albert Servranckx
Silvénj de verver (schilder) = Sylvain Van Isterdael
Staaf de kester (koster) = Gustaaf Vernaillen
Wénjt de kloefkapper (klompenmaker) = Joannes Neuckermans
Waar de schroiënwerker (schrijnwerker) = Edward Van Vreckem
Remong de klieërmauker (kleermaker) = Raymond De Neys
Risjarken de taksiemaan (taxichauffeur) = Richard Vleeschauwer
Beir den bakker (bakker) = Albert Vanden Broeck
Paula de kwaffeus (coiffeuse) = Paula Van Schelvergem
Fransken de stoksjampetter (helper van de veldwachter tijdens de Tweede Wereldoorlog) = Frans Pauwels
Willy ellektriek (hersteller van elektrische apparaten) = Willy Rombout
Gomaar de kompernoeljekweker (paddestoelkweker) = Gommaar Vernaillen
Meeken de sjappeur (chapelegger) = Aimé Van Berlamont
Firmin de stieënkapper (steenhouwer) = Firmin De Boitselier
Skaar de sjefgarde (treinconducteur) = Oscar Ronsijn
Dizzeken de poelier (poeldenier die pluimvee kocht en verkocht) = Desiré Vernaillen

Florang de schipper = Florent Van Audenaarde gehuwd met Van Snick Adelina
Eddegaar van de stoeësse (stationsklerk) = Edgard Neuckermans

Afstammingsnamen (moeder- vader- plaats)

Pieë van Rijsnkes (Pieë is genoemd naar de stamvader Laureys (Laurentinus) = Petrus Baeyens Zijn vader Johannes werd Wannes den Engelenbaas genoemd. Hij was uitbater van het café *In den Engel*.
Omer van lémmes (Omers grootvader heette Guiliëlmus) = Omer Van der Speeten
Jef (Gerard) van bézze (*bézze* is afgeleid van Benjamin) = Jozef (Gerard) Van der Perre
Adriënne van 't koolpitterken (mijnwerker) = Adrienne Van Droogenbroeck gehuwd met Frans Van Snickt
Fong van Leirens = Alfons Van der Elst (Leirens is waarschijnlijk afkomstig van Hilaire of Valere). Hilaire betekent de vrolijke. De leiren was een extrovert persoon, een grapjas of iemand die af en toe de boel op stelten zette)
Elies Kérremélle = Elizabeth Van der Speeten (haar vader Omer was snoepfabrikant)
Triene ooët 't Spoeljtn ('t Spoeljtn was een café op de Kouterbaan) = Catharina Gies
Soeë ooët 't Sterreken (café op de Kattestraat) = Francis Cobbaert
Cyriel van Krol (de moeder van Cyriel had krulhaar) = Cyriel Van der Speeten
Marcel van Gézzeken (?) = Marcel De Brabanter
Jeanne van Marie van Kortrijk (Marie was de echtgenote van Jozef Servranckx en heette Callu Maria, geboren te Kuurne) = Jeanne Servranckx
Gerard van Remi kozoiëns (kozijn) = Gerard Baeyens
Mariette van Boerkes (café op de hoek Fonteinstraat en Bruggeweg) = Mariette Gies

Zwétte Romanie = Lea De Boitselier (haar moedere heette Romanie)
Sissen ooët de Congo (café op de Leopoldstraat) = Francis Vernaillen
Asjil van Kézj'ns (afgeleid van Casemir) = Achiel Van Snick
Fred van Pattie = Alfred Veirman
Maria (Treezeken) van Dauseleirs (Hazeleer) = Maria Van der Speeten (Theresia Haezeleer was de echtgenote van Jozef Van der Speeten die de cichoreiproductie verder zette na de dood van Francis Wittenberg)
Maurits van Vosken Tist (vader Jan Baptist was rosharig) = Maurits De Saeger
Kamiel van Pieë Poelk (Petrus was afkomstig van Poelk (Pamel) = Kamiel De Saeger
Beir (Cyriel, Maria) van groeëte vaur (toenaam van vader Francis die een grote gestalte had) = Albert Cyriel x Maria Van Muylem
Dil oeët 'n ètj (De Hert was de naam van een café op de Kattestraat) = Odilon Van der Speeten
Lowie (Wéntj) van de kloefkapper = Lowie (Joannes) Neuckermans
Fong van de weef (de weduwe van Jozef Van der Speeten (+ 1915) was Marceline Van der Maelen) = Alfons Van der Speeten
Lowie van 't Vléms (H)ooës (Het Vlaamsch Huis was een café in de Kouterbaan) = Louis Van Holsbeek
Elies (Marcel, Honoré, Simonne) ooët de Katholieke Zaul (café op de Leopoldstraat)
Leine Pieë Vétj (vader was Petrus Vetsuypens) = Helena Vetsuypens
Omer van Bertis (vader was Hubertus Van Laeren) = Omer Van Laeren
Franske van Dikke Smet (Jozef Pauwels werkte als smid in de fabriek van Patrice De Schepper) = Frans Pauwels
Ida van 't Swisken (vader was suisse) = Ida Baeyens
Victor van de sjampétter (Edward was veldwachter en grootvader van Edward en Willy) = Victor De Boitselier

Beir Stanse Machiel (Machiel was de vader van Albert en Stanse was de moeder een boenjelés. Machiel is een vervorming van Michiel) = Albert Baeyens
Waar Tobie (Tobias was de grootvader van Edward) = Edward Bourgeois
Achiel van Brierens = Achiel Van der Speeten
Maria van Wiezisken (vader was Alois) = Maria Van de Perre
Frans van Adélleken (moeder was Adèle De Brabanter) = Frans Van Holsbeek
Jef van Rikus (vader heette Henricus) = Jozef Goessens
Fong van Linne van Gèèl (Alfons is genoemd naar de moeder Angelina Van Geel) = Alfons Bourgeois
Beir van Kaar (is afgeleid van Oscaar) = Albert Janssens
Gistj'n van Manisken (Germanus was de vader) = August Van de Perre
Sjalen van Lisken (genoemd naar Elisa Van der Speeten) = Karel Van Isterdael
Clara van Lissen (echtgenote Frans Vernaillen) = Clara Van den Bossche
Elies van Léng (genoemd naar vader Ghislain Van der Speeten) = Elisa Van der Speeten
Roger (Elise) van 't Zwisjken (kleine suisse of kerkbaljuw) = Roger (Elise) Cobbaert
Juliette van Toonen (bijnaam van vader Alfons) = Juliette De Smedt
Yolande van nieven boer (Gustaaf Scheerlinck vestigde zich na de Tweede Wereldoorlog op het hof van Omer Van der Speeten) = Yolande Scheerlinck
Zjèf (Paula, Alfons, Julienne, Annie) van Daaneken (genoemd naar vader Daniël Van den Brande) = Jef Van den Brande
Madame Patrice (echtgenote Patrice De Schepper) = Tibbaut Susanne
Nétteken van Tirken Aroiës (Arthur Arijs) = Antoinette De Brabander

Wannes van Niesken (bijnaam van vader Severien Van der Speeten) = Joannes Van der Speeten
Zjéf van Van Kottemes (genoemd naar moeder Van Cotthem Louise) = Jozef Van der Speeten
Maria (Gerarda) van n'auen késter (koster Jozef Hubert De Troy werd in 1944 opgevolgd door Gustaaf Vernaillen) = Maria (Gerarda) De Troy
Mandisken van Sofieken Skoep (Maria Sofia Schoup was de moeder) = Amandus Van de Perre
Free van Klemans (Clemence De Boitselier was de moeder) = Frederik De Leenheer
'n Dikken van 'n drageer (vervorming van het Franse woord dragueur of baggerman) = Jozef Nuyts
Doren van Lisjia's (Lucia was de moeder) = Isidoor Baeyens
Bernard van Linjes (Berlinda Van de Perre was de moeder van Bernard) = Bernard Van Vaerenbergh
Finne en Stinne Kato (vervormde naam van Katrien Van de Perre, echtgenote van Bernard Broeckaert) = Ernestine en Jozefien Broekaert
Pieëken van Koobekes (grootvader heette Jacobus) = Petrus Grijseels
Stanse Dorus (Constance kreeg de naam van haar man Theodoor bij. Ze konden het niet zonder elkaar stellen en stierven beiden in dezelfde week begin mei 1940) = Constantia De Vuyst x Willem Theodoor Van der Speeten
Sjalen van Janus Duim (werd genoemd naar zijn nonkel Petrus Amandus Duym die gehuwd was met Joanna Straetmans) = Karel Straetmans
Albert van Treeze Smet (moeder was Theresia De Smet) = Albert Straetmans
Jef, Florine, Jette van Peejemans (plaats waar peeën (cichorei) bereid werden) = Jozef, Florinne, Henriette Wittenberg
Soeë van Sédde Véster (Sedde is vervorming van Sidonia, Véster is de verkorting van Sylvester, grootvader van zijn moeder Van Der Kelen) = Frans Helpers

Witten Taaf (gehuwd met *Stinne van Mie van Linjes* of Celestine Vernaillen) = August Steenhout
Ernest van Ivo Schèpers = Ernest Staels
Finneken van de Gaa Klok (naam van een café De Gouden Klok) = Serafien Segers
Finneken van 'n Dosj (Herbert Quambusch (Duitser)) = Josephine Naert
Manis van Wénjt va Jettekes (vader Joannes en moeder Henriette Straetmans) = Germanus Van der Perre
Julia (Irma – Bertha) va Wénnekes = Irma Van der Meulen
Beir van Sieken (vader was Alexis) = Albert Van Isterdael
Maria Mol (was geboren te Mol) gehuwd met *Kamilleke Zwauger* (Kamiel Vernaillen) = Maria Luypaerts
Jerome van Dénse (komt van moeder Prudentia) = Jerôme Van den Broeck
Jerommeken van den désmelen (dorsmolen) = Jerome Van de Perre
Remong va Boentj'n (Boen) = Raymond Van Isterdael
Marcel ooët den bos (woonde in het laatste huis van de Broekstraat dicht bij het bos) = Marcel Vernaillen
Soeë (Eema) va Loeben (toenaam van vader René De Rijck) = Francis (Emma) De Rijck
Lowie van de Donsjenzaul (zaal van de Christen Democraten (Daensisten) = Louis Van Holsbeek
Twénjt'n va Gistjn va Maniskes (komt van Augustinus en Germanus) = Antoine Van de Perre
Zjustin van Tinneke Laun (De Laen?) = Justin (?)
Felix va Maaken Bos (moeder Maria Van Isterdael was vroeg weduwe) = Felix Van den Bosch
Arie van mantekes (mantekes is afgeleid van Emmanuel, vader van Arie) = Henri Van den Broeck
Paul van 't vosken (vader Alexis was waarschijnlijk rosharig) = Paul Van Isterdael
Polliet van Féln auën (vader was Felix) = Hypoliet Minner

René van Pieë Klaus (Pieter was de vader en Nicolaas was de grootvader) = René Baeyens
Fong van Teitens (?) = Alfons Anthoens
Irma van Dénse (afgeleid van Prudentia (Goubert) x Gustaaf Van de Broeck) = Irma Van den Broeck
Marcel van Triene Pong (Catharina Dupont x Gustaaf Van Bellingen) = Marcel Van Bellingen
Fliesse va'n Nees = Felicia De Boitselier x Gustaaf Vernaillen
Fred van Bellazie (Bellazie (=Pelagia) Asselman was de moeder) = Alfred Van der Speeten
Pieë van Mélle (genoemd naar moeder Melanie) = Petrus Cobbaert
Jules van'n Tieten = Jules Schoon x Thérèse De Luyck
De Witten van Brierens (uitbater van café In de Kroon) = Van der Speeten
Mil van Boerens = Emiel Baeyens
Pieë ooët 't Spoeltj'n = Petrus Gies x Maria Leona Becqué
De Witten ooët 't Spoeltj'n (uitbater van het kleinste café uit Okegem) = Frans Gies x Maria Van de Perre
Daaneken van Stanseken (Stanseken (Constantia) Van der Straeten was de moeder) = Daniel Van den Brande

Bijnamen

Bijnamen waren soms een vervorming van de voor- of familienaam, soms verwezen ze naar een typisch kenmerk van de persoon. Vaak kunnen we echter enkel maar gissen naar de verklaring waarom iemand een bepaalde bijnaam kreeg.

De sjikker = Achiel Veirman
Dikke Vonne = Ivonne Verbeecken
Triene Moesj (moeder van Maurice Cosyns) = Catherine Gies
Pieë Moei (vader van Jef) = Petrus Debbaut
Do petat (Do is de roepnaam van Judocus) = Judocus Vernaillen

Gust van Stoffer = August Minner
Den brédden (had nogal een dikke buik) = Alfons Vleeschouwer
De majaur = Frans Eylenbosch
N'aat'n (slank en mager van gestalte) = Albert Vernaillen
De pooët = Louis Ancaer
Kalleken (normaal afgeleid van Catharina) = Henri Van den Broeck
De witten dauf (David) = David Van Eeckhout
De floeren (droeg meestal een fluwelen broek) = Romain Couck
Staaf Ribbes = Gustaaf De Boitselier
Zjul Suzanne van tiet'n = Jules Suzanne Schoon
Van Ammeliekes (afgeleid van Amelia) = Van Isterdael....
Delle Wèsj = Adela Van der Speeten gehuwd met Remi Ronsijn
Jef Poiëp (pijp) = Jozef Clement
Madame Sakosj = Mariette De Troyer
Klaksken ?
De Sarma (?) = René Botte
Fliesse Gérre = Felicitas Baeten x Becqué Gustaaf
Poeze-nie = Elviere Maria Van der Paelst x Achilles Van der Elst
Skoeën Victorine = Victorine Lorang x Vetsuypens Cyriel
Jef Loeëd = Jozef Nuyts gehuwd met Lievens Celestine
Lisa Sponsj = Maria Elisa Van Schelvergem gehuwd met Felix Vernaillen
Pater Wannes (Hij was een eenzaat had lang haar en lange baard. Een persoon waarvan de kinderen schrik hadden) = Joannes Baeyens
De Kétten (Korte) = Frans Van der Speeten gehuwd met Felicitas
't Stokvisken = vrouw van Minner August
Zatte Pieë = Petrus Lorang
Katrien zjolloië (confituur) = Katrien De Leeuw
Kabotj = Rufin De Clerck
Tier de Keet (bierhandelaar) = Arthur De Boitselier
De Monnekoo = Henri Wellekens
Stinne Stésj = Celestine Lievens gehuwd met Jozef Nuyts
Vosse Pieë = Petrus Van Eeckhout

Maria Poep ?
Zjanette Joeper = Joanna De Coninck
Tarzan (grote sterke man) = Marcel Cobbaert
Dikke Wis = ? x Rufin Meert
Paula Pénsj = Paula Van Craenenbroeck
Vien van kaffeebézze = Livinus Van Isterdael
Pètj = Petrus De Backer
't Koolpitterken (mijnwerker) = Victor Van Droogenbroeck x Provost Irma
Den Bisj = Eddy Vleeschouwer
Goleken = Hypoliet De Boitselier
Pieë Kerreballe = Petrus Asselman
Fong Koetj (had altijd een peukje van een sigaret in de mond) = Alfons Becqué
Petétj'n = Albert Minner
Sténger = Frans Van Houtem
De Kik = Jozef Nuyts
Linneke Poes = Celina Vernaillen x Alfons Van de Perre
Sizaroo = Cicero De Coninck x Evelina Ghijsels
De pooët = Louis Ancaer
Maria Jéppen x Jozef Cornelis = Maria De Duffeleer
Bausken = Denis Appelmans
Finne van Slooës (Slooësken) = Josephine Nuyts
Den Blak (oud-burgemeester) = Jan Van den Berghe
Beireke Prot = Albert Van de Perre
Sjaaln Masjik = Karel Ghijsels
Marie Plénsjee = Maria Boschaert x Frans Becque
Sjaaln den Bok = Karel Grijseels
Soeë Vermeiren = Soeë Cobbaert
Triene Pong = Catharina Dupont
Martha Pridde = Martha Van de Perre x Ghislain De Smet
Kamiel de Mooës (postbediende, grootste gezin van Okegem) = Lodewijk Ghijsels
Sterke Fong = Alfons Geyst x Sylvie Goelens
Maria Moesj (muts) = Maria De Cremer

Beir Moesj (voddenopkoper) = Albert De Cremer
De Reuën (rode) (caféuitbater) = Omer De Cremer x Gabrielle Vrancken
Leisken = Jan De Boitselier
De witte Visker = Germanus Van der Donck
Dikken Dauf = Frans Van Eeckhout x Florine Goubert
Boentj'n (vader Raymond) = Alexis Van Isterdael
Doren Kala = Isidoor Van de Perre
Doren den Bok (hield geitenbok) = Isidoor Van Houtem
Fong Octavie Avou = Alfons Van Eeckhout
Stoesjken = August de Schrijver
Néstjen = Ernest Van Neygen (onderwijzer gemeenteschool)
Tistjen Koerre (Jan Baptist Van de Perre)
Staaf Klaus = Gustaaf Bicqué
Linne Poet = Juliana Brewee
Gabbeken – Gabriel Haeseleer (bouwer van de kapel op het Dorp)
Pachter = Frans Van den Houwe
Melle Kéng = Melanie De Duffeleer
Staaf Vétj = Gustaaf Vetsuypens

Rust in vrede?
Allerheiligen 1 november 2009

Herman Van Isterdael

Een langslaper ben ik niet. Wie tijdens de weekdagen 's ochtends vroeg naar het werk vertrekt kan in het weekend deze dagelijkse gewoonte niet negeren.
Ik stond dus op zondag iets na 7 uur bij de plaatselijke bakker om een boterkoek met rozijnen en een brood te kopen. Daar sta je niet

alleen. Er zijn nog vroege vogels die hun dagelijks brood heel vers van de bakker willen kopen.
Bij de afrekening van mijn aankopen besloot ik plots om mijn vader en moeder en mijn beide grootouders eens in alle vroegte gedag gaan te zeggen. Even later stapte ik op het zo goed als verlaten kerkhof. Eén jongeman vertrok toen ik aankwam. Ik liep er alleen.
Dag moeder, dag vader, dag meter... Ik struinde langs de graven van de pas overledenen. Ik herken op foto's mensen die ik gekend heb. Herinneringen flitsen door mijn geest. Ik zie graven van mensen van wie ik zelfs niet wist dat ze overleden waren. Een zekere weemoed groeit in mij.
Plots wordt mijn aandacht getrokken door een mij onbekende jonge kerel die met grote stappen ergens naar het midden van het kerkhof stapt. Tot mijn grote verbazing grijpt hij er een grote pot gele bloemen vast. Hij snelt met de bloempot in zijn armen en met even grote stappen terug naar de uitgang. Wat is die van plan? Een bloempot verplaatsen? Een bloempot stelen?
Ik volg ineens aandachtig zijn gangen. Hij kruist de ingang van het kerkhof en gaat recht op de overvolle container met restanten van eerdere allerheiligendagen. Hij duwt er de prachtige pot chrysanten omgekeerd tegen de grond en geeft er nog enige nijdige duwen aan. De pot bloemen moet kapot, zoveel is zeker.
Daarop vlucht hij naar buiten, een auto start en vertrekt...
Het gebeuren brengt me van mijn stuk. Wie doet nu zoiets, waarom doet men zoiets? Vragen waarop ik geen antwoord weet...
Een andere jonge man komt even later op het kerkhof gestapt, een moeder en dochter brengen nog gauw een prachtig bloemstuk. De start van een dag waarop de herinnering aan overledenen het kerkhof doet vollopen.
Ik ga naar huis.

Een merkwaardige tweeling

In het vorige nummer kon u een artikel lezen over Melanie en Nathalie De Duffeleer, in 1936 de oudste tweeling van België. Deze gebeurtenis ging in de Denderstreek niet onopgemerkt voorbij. Zoveel moge blijken uit het artikel van *De Volksstem* dat reeds op 21 april 1935 verscheen[24]. Beide vrouwen waren op dat ogenblik 89 jaar en dus nog geen 90 jaar zoals de titel suggereert.

Een 90-jarige tweeling. Merkwaardig jubileum te Okegem

Okegem mag roemen op een zeldzaam bezit van een negentigjarige tweeling, namelijk de zusters Natalie en Melanie De Duffeleer.

Zij werden op 8 october 1845 geboren en worden dit jaar dus negentig jaar. Vanaf hun twaalfde jaar waren zij verplicht hun ouders bij te staan, bij de uitbating van hun pachthoeve, die zij echter, door hun noeste arbeid in eigendom wisten te verkrijgen.

Kort na elkaar huwden zij.

Natalie trouwde met J. Goeberdt (Goubert) en had vier kinderen, waarvan er een kort geleden plotseling gestorven is. Melanie huwde met een zieken man, wiens toestand steeds verergerde, zoodanig dat hij op het laatst niets meer kon doen en het is dan, dat zij met de pijp voor haar man te ontsteken, zelf ook rooken heeft geleerd. Beide vrouwen zijn nu echter weduwen.

Nadat zij hun goederen hadden verdeeld onder de vier kinderen, zijn zij weer op de oude hoeve gaan wonen. De tweelingen doen nog steeds hun werk op de hoeve.

Zondags zijn zij een kwartier voor de andere geloovigen in de kerk en houden daar stoelen vrij voor de familieleden en kennissen. Zij gaan dikwijls wandelen en aarzelen niet, te voet naar Ninove te gaan.

Binnenkort zal een groot feest gevierd worden, ter eere van den tweeling, die reeds heeft beloofd het bal te openen, dat te deze feestelijke gelegenheid zal gegeven worden.

---

[24] *De Volksstem*, 21 april 1935.

ERELEDEN werkjaar 2009

Onze hartelijke dank gaat naar de ereleden die dit jaar opnieuw een inspanning leverden om de werking van de Heemkring te steunen. Het is voor ons een echte aanmoediging!

Van der Perre Christiane, Okegem

Buydens-Moeremans, Okegem
De Dobbeleer, Okegem
Timmermans Paul, Gent
Van Isterdael Walter, St.-Kat.-Lombeek
Vernaillen Rita, Ninove

De Vos Rudy - Matthijs, Okegem
Pijcke Jeannine, Okegem
Van der Speeten Maria, Dilbeek
Van Eeckhout Willy, Ninove

De Smedt-Van Isterdael
Van Snick Gilbert, Okegem
Van Snick Roger, Ninove-Meerbeke
Vernaillen-Gies, Affligem
Vernaillen Joris, Okegem
Van Isterdael Jan, Okegem

Asscherickx Guido, Denderleeuw
Bayens Odilon, De Pinte
Boriau Albert, Okegem
De Kimpe Willy, Okegem
De Leeneer Celestina, Okegem
De Mecheleer, Denderleeuw
De Roeck Frieda, Dworp
De Roeck Rudy, Roosdaal
Eylenbosch Cyriel - Bayens, Okegem
Gies Jan - Van Der Veken, Brugge
Herssens Oscar, Ninove
Praet Lucien - Van de Perre, Okegem
Schietecatte Marie-José, Ninove

Servranckx Luc - Van Isterdael, Okegem
Sonck Steven, Iddergem
Strubbe Neron - Hellinckx, Ninove
Van den Broeck Freddy - Pauwels, Okegem
Van Isterdael Norma- Van den Houwe, Ninove
Van Laeren Maria, Jette
Van Snick E. - Ooghe, Ninove
Van Stappen Tomas, Okegem
Vercruysse J., Okegem
Vernaillen Achiel - Van den Spiegel, Okegem
Vernaillen Dirk - Vanantwerpen, Nazareth
Zuster Van Der Speeten, Ninove
Dhooge Luc - Wittenberg, Drongen-Gent

Agneessens Willem, Antwerpen
Allaert - Asscherickx G., Kortrijk
Appelmans Victor, Okegem
Ardans Jan, Okegem
Asselman Patrick, Okegem
Becqé G., Okegem
Beeckman M. - Neukermans, Okegem
Buydens Herman, Okegem
Couck Jan, Ninove
De Bodt Chris, Okegem
De Brabanter-Cobbaert, Okegem
De Bruyn Florent, Denderleeuw
De Bruyn Omer, Aalst-Erembodegem
De Clus Jacques, Okegem
De Coster Paul, Ninove
De Deyn Jan, Kruibeke
De Dier Etienne, Okegem
De Kegel Jan, Okegem
De Leeuw Jean, Okegem
De Moortel M. , Okegem
De Roeck Hugo, St.-Kwintens-Lennik
De Roose Marcel, Ninove
De Saeger Christiane, Okegem
De Strycker Desiré, Okegem

Debaut Gilbert, Okegem
Delagey Godelieve -Van De Perre, Okegem
D'Haese Jean, Okegem
E.H. Callebout Alfons, Okegem
Eylenbosch L. , Okegem
Fonteyn Herman - Broeckaert, Roosdaal
Foubert - Ancaer Elisabeth, Okegem
Geeroms Wilfried, Okegem
Ghijsels J.P. , Liedekerke
Gies Cyriel, Brakel
Gies Etienne - Baeyens, St.-Kat.-Lombeek
Gies Lutgarde, Dilbeek
Goubert Marc, Okegem
Grijseels Roger, Ninove
Hellinckx - Van de Velde, Okegem
Helpers Gilbert, Okegem
Helpers Jozef, Denderleeuw
Helpers Raymond, Liedekerke
Herssens L. , Denderhoutem
Hitchinson H. , Ninove
Impens-Hendrickx , Okegem
Janssens Josephine, Okegem
Janssens Roger, Ukkel-Brussel
Keymeulen E. , Okegem
KOK Land van Waas, St Niklaas
Ledegem André - Wouters, Okegem
Meert (dokter) - De Clerck, Okegem
Michiels C. , Okegem
Minner Alfons, Okegem
Moens - Bayens, Iddergem
Pauwels - De Smet, Ninove-Aspelare
Potloot Liliane, Okegem
Renders Gustaaf - Montens, Okegem
Reynaert Georges, Okegem
Ronsijn P. , Okegem
Servrancks Bart, Tollembeek
Servranckx André , Okegem
Servranckx J. - Van de Perre, Okegem

Troch William, Okegem
Van Cauteren Marc, Okegem
Van De Perre Rudolf, Hekelgem
Van de Velde Odila, Liedekerke
Van den Borre Marc, Gent
Van den Bosch P., Liedekerke
Van den Bossche Simone, Okegem
Van den Spiegel - Van Damme Yolande, Okegem
Van den Spiegel Georges, Okegem
Van der Gucht-Boxstael , Okegem
Van der Speeten Godelieve, Okegem
Van der Straeten Simonne, Okegem
Van Eeckhout-Ronsijn , Okegem
Van Herrweghen Gerard, Gent
Van Isterdael Luc, Okegem
Van Oudenhove Fernand, Ninove
Van Santen Frans, Okegem
Van Snick Michel, Ninove
Van Snick O. , Okegem
Van Tricht Herman, Okegem
Veirman - Montens, Okegem
Veirman - Van der Donck, Okegem
Vernaillen - Coppens, Ninove
Vernaillen Christiana, Ninove
Vernaillen Danny, Okegem
Vernaillen Jozef, Ninove
Vernaillen Michel, Okegem
Vernaillen P. - Van Isterdael, Okegem
Vernaillen Paul, Okegem
Vernaillen Piet , Okegem
Vetsuypens Gertrude, Okegem
Vrije Basisschool - Beeckman, Okegem
Wouters Rosa - Lambrechts, Okegem
Van De Perre André, Okegem

INHOUD

Socialist in een katholieke gemeente 81
Patrick Praet

Met naam en toenaam 94
Roger Van Eeckhout en Jozef Van der Speeten

Rust in vrede? Allerheiligen 1 november 2009 106
Herman Van Isterdael

Een merkwaardige tweeling (aanvulling) 108

Ereleden 2009 109